

GLOSAR MFR

**termeni frecvent utilizați în specialitatea de
Medicină Fizică și de Reabilitare (MFR)**
traducere din Cartea Alba a specialității de MFR în Europa. Ed. 2018.

*în italic sunt trecuți termenii publicați în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 361/2013,
definiți de către Comisia de Specialitate MFR, cu modificări și completări.*

Abordare multimodală (Multimodal approach) – datorită faptului că se pune accent pe afectare, limitări de activitate și restricții de participare, inclusiv atenția pe factorii personali și de mediu, și echipa multiprofesională, abordarea în MFR este rar bazată pe un singur tratament. În MFR pacienții sunt tratați cu o gamă variată de terapii, efectuate de mai mulți profesioniști în domeniul sănătății. Aceste terapii includ printre altele, exercițiul fizic terapeutic, terapie ocupațională, logopedie, tratamente neurofiziologice, terapii comportamentale, terapii fizicale, terapie manuală. Fiecare pacient este abordat în mod individual în funcție de boala, afectare, limitări de activitate, restricții de participare, factorii de mediu și personali, într-o abordare multimodală și individuală.

Abilitare (Habilitation) – în cadrul MFR, acest termen se referă la partea din Reabilitare care se ocupă de pacienți aflați la vârsta de creștere, când nu toate funcțiile s-au dezvoltat și când bolile și afectările au consecințe negative asupra dezvoltării corecte a unor funcții normale (neafectate).

Activitatea (Activity) - conform CIF, înseamnă executarea de către o persoană unei sarcini sau a unei acțiuni.

Afectări (Impairments) – conform CIF, reprezintă deficiențe în structurile și funcțiile corpului ca de exemplu o modificare semnificativă sau o pierdere.

Balneologia (Balneology) este o ramură a științei medicale care se ocupă cu studiul efectelor terapeutice ale Factorilor Naturali Terapeutici (FNT), - **Balneoterapia**.

Bariere (Barriers) - factori de mediu care reduc funcționarea și cresc dizabilitatea.

Baza de Tratament MFR- este un spațiu medical destinat aplicării procedurilor de MFR, organizat la nivelul unităților sanitare cu paturi, ambulatoriului integrat al spitalului sau în ambulatoriul de specialitate MFR, amenajat și dotat în acest scop conform reglementărilor legale în vigoare, coordonat de către medicul de specialitatea MFR.

Boala (Disease) - afectare a unei structuri sau funcții care produce semne și simptome specifice, sau care afectează o localizare specifică, nefiind doar rezultatul direct al unei leziuni fizice.

Capacitatea (Capacity) - conform CIF, este un calificator care descrie abilitatea unui individ de a executa o sarcină sau o acțiune. Acest termen indică cel mai înalt nivel probabil de funcționare al unei persoane într-un anumit domeniu, la un anumit moment dat.

Condiția de sănătate (Health condition) – situația care interferă cu sănătatea (boli, tulburări sau leziuni). În CIF, dizabilitatea și funcționarea sunt considerate ca fiind rezultatul interacțiunilor dintre condiția de sănătate și factorii contextuali.

Cura Balneară este reprezentată de seria de proceduri de MFR, la care se asociază în mod obligator proceduri cu factori naturali terapeutici (FNT), în bazele de tratament din stațiunea balneară, în scop profilactic și terapeutic, cu o durată de minim 12 zile, preferabil 18-21 de zile.

Dizabilitate (Disability) - termen umbrelă care include afectări, limitări de activitate și restricții de participare care pot fi definite ca fiind problema pe care o persoană o are, atunci când desfășoară diferite acțiuni necesare, datorită modului în care o condiție de sănătate (boală), o leziune sau chiar îmbătrânirea îi afectează performanța în mediul de viață al acelei persoane.

Echipa multiprofesională de MFR - este formată din: medic de specialitatea MFR, asistent medical, fizioterapeut, asistent fizioterapie?, kinetoterapeut, psiholog, logoped, terapeut ocupațional, asistent social, bioinginer, precum și alți profesioniști abilitați să desfășoare activități de îngrijire în domeniul reabilitării medicale.

Evaluarea funcțională (Functional assessment) – constă în determinarea nivelului de funcțiune și abilitatea unei persoane de a desfășura sarcinile și cerințele vieții cotidiene.

Facilitatori (Facilitators) - factori de mediu care ameliorează funcționarea și reduc dizabilitatea.

Factor/Agent fizic (Physical agent) – reprezintă o formă de energie fizică aplicată în mod sistematic țesuturilor vii, pentru a influența procesele fiziologice în scop terapeutic. Factorii/Agenții Fizici includ printre altele, modalități termice, acustice, mecanice, electrice, magnetice, lumina și apa, inclusiv toți Factorii Naturali Terapeutici (FNT).

Factori contextuali (Contextual factors) - reprezintă circumstanțele care influențează viața și sănătatea unei persoane. Dintre factorii contextuali fac parte factori din mediul exterior și factori personali.

Factori personali (Personal factors) - factorii contextuali includ și factori interni precum sex, vârsta, trecut social, educație, profesie, experiențele trecute și actuale, comportamentul general, caracterul și alți factori care influențează modul în care este percepută dizabilitatea de către un individ.

Factori/Agenți terapeutici naturali (FNT) - sunt definiți ca ansamblul elementelor fizico-chimice, terapeutice, sanogene naturale. Sunt considerați factori naturali terapeutici: apele minerale terapeutice, lacurile și nămolurile terapeutice, gazele terapeutice, ansamblul elementelor fizico-chimice ale climatului, inclusiv microclimatul de salina și peșteri, avizate de Ministerul Sănătății conform legislației în vigoare. Aceștia sunt folosiți în *balneoterapie*.

Factorii de mediu (Environmental factors) - fac parte din factorii contextuali și reprezintă factorii exteriori (de ex.: atitudini sociale, caracteristici arhitectonice, structuri legale și sociale, precum și climatul, terenul, etc).

Funcțiile corpului (Body functions) – conform CIF, funcțiile fiziologice ale sistemelor corpului.

Funcționare (Functioning) - tot ceea ce corpul uman face și acțiunile pe care o persoana le desfășoară. In CIF, funcționarea este operaționalizată în domenii de funcționare, iar aceste domenii sunt împărțite în următoarele categorii: Funcțiile și Structurile corpului, Activități și Participare. Funcționarea este un termen umbrela, care descrie interacțiunea dintre o persoana cu o condiție de sănătate (boală) și mediul ei.

Limitări de activitate (Activity limitations) - conform CIF, reprezintă dificultatea pe care un individ o poate întâmpina în efectuarea unor activități.

Medicina Fizică (Physical Medicine) – parte a MFR, care se ocupa cu aplicarea de Factori/Agenți Fizici (inclusiv Factori Naturali Terapeutici) inclusiv tehnici de diagnostic sau terapie; de asemenea, cuprinde și exerciții terapeutice care se bazează pe aplicarea de forțe fizice.

Medicina Fizică și de Reabilitare (MFR) - este definită ca fiind principala specialitate medicală responsabilă de managementul reabilitării, promovarea sănătății, prevenția, diagnosticul medical, evaluarea funcțională și tratamentul persoanelor de toate vârstele care au o condiție dizabilitantă de sănătate și comorbiditățile acestora, în mod particular adresându-se afectărilor și limitărilor de activitate, pentru a facilita funcționarea lor fizică și cognitivă (inclusiv comportamentul), participarea (inclusiv calitatea vieții) și modificarea factorilor personali și de mediu. (WB UEMS-PRM)

Medicul de specialitate MFR – își desfășoară activitatea în diferite unități sanitare, incluzând secții de acuți și cronici din spitale, ambulatorii și cabinete de specialitatea

MFR. El folosește instrumente specifice de diagnostic și evaluare, recomandă și evaluează tratamente farmacologice, proceduri de MFR și intervenții educaționale și profesionale și coordonează activitatea echipei multiprofesionale.

Multi-profesional (Multi-professional) – se refera la echipa de reabilitare a cărei membrii sunt de profesii diferite: fizioterapeuți, kinetoterapeuți, asistenți fizioterapie, logopezi, psihologi, terapeuți ocupaționali, etc.

Participare (Participation) – conform CIF, reprezintă implicarea în situații de viață.

Performanta (Performance) – conform CIF, este un calificator care descrie ceea ce face individul în mediul sau actual. Pentru că mediul actual include întotdeauna contextul social general, performanta poate fi înțeleasă și ca „implicarea în situații de viață” sau „experiența trăită” a persoanei în context real.

Planul de proceduri specifice MFR cuprinde următoarele etape: (1) evaluarea inițială, (2) stabilirea diagnosticului de boala și de funcționare, (3) stabilirea obiectivelor de tratament și intervențiile terapeutice recomandate (inclusiv proceduri de MFR) și (4) evaluarea finală, acestea fiind necesare pentru a răspunde nevoilor și obiectivelor de reabilitarea ale pacientului.

Procedurile de MFR – includ între altele: fizioterapie, kinetoterapie, balneoterapie, biofeedback, masaj, precum și alte proceduri necesare reabilitării medicale. Acestea se aplica numai de către medicul de specialitatea MFR sau la indicația acestuia de către membrii echipei multiprofesionale de MFR.

Procese compensatorii (Compensatory processes) procese de adaptare la noua condiție de sănătate (dobândită) utilizând mecanisme bazate pe alte structuri și funcții ale corpului, modificări de comportament și/sau dispozitive de asistare (proteze, orteze, dispozitive ajutătoare etc.)

Procese de învățare (Learning processes) - in MFR, reprezintă strategii motorii și comportamentale noi, care se învață pentru a contracara dizabilitatea și a ameliora funcționarea în condiții specifice de sănătate.

Reabilitare (Rehabilitation) - set de intervenții ce au drept scop optimizarea funcționării și reducerea dizabilității persoanelor cu condiții de sănătate, în interacțiunea cu mediul lor.
<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/rehabilitation>

Reabilitare Medicală: acest termen poate fi utilizat pentru o exprimare mai concisă și se refera la specialitatea, medicul specialist și/sau procedurile de MFR. Menționăm că prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 360 din anul 2013 specialitatea a avut denumirea de **Reabilitare Medicală**.

Reabilitare profesională (Vocational rehabilitation) – Proces ce permite persoanelor cu afectare funcțională, psihologică, de dezvoltare, cognitivă și emoțională sau cu dizabilități, să depășească barierele de accesare, menținere sau revenire la serviciu sau alte ocupații utile.

Restricții de participare (Participation restrictions) – conform CIF, reprezintă probleme pe care individul le poate întâmpina atunci când se implică în situații de viață.

Seria de proceduri specifice de MFR – se desfășoară într-un spital sau ambulatoriu, inclusiv din Stațiunile Balneare în care există o Baza de MFR, și constă în aplicarea de proceduri de MFR conform prescripției medicului de specialitate MFR.

Serviciile (Intervențiile) de MFR - sunt efectuate de medicul de specialitate MFR și includ: consultații pentru stabilirea diagnosticului de boală și de funcționare, manevre, investigații, intervenții terapeutice, și prescrierea și/sau aplicarea de proceduri de MFR.

Stațiunea balneară (balneoclimatică/climatică) - este localitatea sau arealul cu factori naturali terapeutici (FNT) și baza de MFR, avizate de Ministerul Sănătății în condițiile legii.

Structurile corpului (Body structures) - conform CIF - structurile anatomice ale corpului, precum organe, membre și componentele acestora.

Terapie fizică (fizică) (Physical Therapy) - parte a MFR, care se ocupa cu aplicarea Factorilor/Agenților Fizici, numită și fizioterapie. Terapia Fizică cuprinde și aplicarea de Factori Naturali Terapeutici (Balneoterapie).